

**EURÓPSKA KOMISIA
PROTI RASIZMU A INTOLERANCI**

**VŠEOBECNÉ POLITICKÉ
ODPORÚČANIE ECRI Č. 3:**

**BOJ PROTI RASIZMU
A INTOLERANCI VOČI ROMOM**

PRIJATÉ 6. MAREC 1998

Štrasburg, 1998

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Navštívte našu webovú stránku: www.coe.int/ecri

Európska komisia proti rasizmu a intolerancii:

pripomínajúc Deklaráciu prijatú hlavami štátov a vlád členských štátov Rady Európy na ich prvom summite, ktorý sa konal vo Viedni 8.-9. októbra 1993,

pripomínajúc, že Akčný plán boja proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii prijatý ako súčasť tejto deklarácie vyzval Výbor ministrov, aby zriadil Európsku komisiu proti rasizmu a intolerancii, a poveril ju okrem iného formulovať všeobecné politické odporúčania členským štátom,

pripomínajúc aj záverečnú Deklaráciu a Akčný plán prijatý hlavami štátov a vlád členských štátov Rady Európy na druhom summite, ktorý sa konal v Štrasburgu v dňoch 10.-11. októbra 1997,

zdôrazňujúc, že táto záverečná Deklarácia potvrdzuje cieľ členských štátov Rady Európy vybudovať slobodnejšiu, tolerantnejšiu a spravodlivejšiu európsku spoločnosť a vyzýva k zintenzívneniu boja proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii,

berúc na vedomie návrh na vymenovanie európskeho sprostredkovateľa pre Rómov, ktorý obsahuje Odporúčanie 1203 Parlamentného zhromaždenia Rady Európy (1993),

berúc do úvahy závery seminára na tému ľudskej dimenzie o Rómoch v regióne KBSE (OBSE) organizovaného v dňoch 20.- 23. septembra 1994 Organizáciou pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) v úzkej spolupráci s Radou Európy ako aj stálu spoluprácu v tejto oblasti medzi týmito dvoma organizáciami,

vítajúc vymenovanie koordinátora aktivít Rady Európy týkajúcich sa Rómov generálnym tajomníkom, v roku 1994,

berúc do úvahy prácu Skupiny špecialistov pre otázky Rómov (MG-S-ROM),

pripomínajúc Odporúčanie č. R(97)21 Výboru ministrov pre členské štáty o médiách a podpore ovzdušia tolerance,

pripomínajúc ustanovenia obsiahnuté vo všeobecnom politickom odporúčaní č. 1 Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii, ktorých snahou je pomôcť členským štátom v účinnom boji proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii a navrhnúť im konkrétne a špecifické opatrenia v určitých vymedzených mimoriadne závažných oblastiach,

hlboko presvedčená, že Európa je spoločenstvo, so spoločnými hodnotami, a z nich rovnosť dôstojnosti všetkých ľudských bytostí a rešpektovanie tejto rovnakej dôstojnosti je základom každej demokratickej spoločnosti,

pripomínajúc, že odkaz histórie Európy zaväzuje pamätať na minulosť, zachovať ostražitosť a aktívne vzdorovať akýmkoľvek prejavom rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a intolerancie,

skláňajúc sa pred pamiatkou všetkých obetí politiky prenasledovania a rasového vyhladzovania počas druhej svetovej vojny a pripomínajúc, že veľké množstvo Rómov trpelo následkom tejto politiky,

zdôrazňujúc, že Rada Európy je v tomto ohľade stelesnením a strážcom základných hodnôt - najmä ochrany a podpory ľudských práv -, na ktorých bola Európa znovu vystavaná po hrôzach druhej svetovej vojny,

pripomínajúc, že boj proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii je integrálnou súčasťou ochrany a podpory ľudských práv, že tieto práva sú univerzálne a nedeliteľné, a že všetky ľudské bytosti majú bez akéhokoľvek rozdielu tieto práva,

zdôrazňujúc, že boj proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii je predovšetkým vecou ochrany práv zraniteľných skupín spoločnosti,

v presvedčení, že boj proti rasizmu a diskriminácii by mal vždy vychádzať z pohľadu obeť a viesť k zlepšeniu jej situácie,

konštatujúc, že Rómovia trpia predsudkami voči nim, ktoré pretrvávajú dnes všade v Európe, sú obeťou rasizmu hlboko zakoreneného v spoločnosti, sú terčom niekedy násilných prejavov rasizmu a intolerancie, a že ich základné práva sú pravidelne porušované alebo ohrozované,

konštatujúc takisto, že pretrvávajúce predsudky voči Rómom vedú k ich diskriminácii v mnohých oblastiach spoločenského a hospodárskeho života a že táto diskriminácia je závažným činiteľom v procese spoločenského vylúčenia zasahujúceho Rómov,

v presvedčení, že podpora princípov tolerancie je zárukou udržania otvorených a pluralitných spoločností, umožňujúca pokojné spolužitie,

odporúča vládam členských štátov:

- podpísať a ratifikovať závažné medzinárodné právne nástroje v oblasti boja proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii, najmä Rámcový dohovor o ochrane národnostných menšín a Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov,
- presvedčiť sa, či pomenovanie, oficiálne používané pre rôzne rómske spoločenstvá je to pomenovanie, ktorým si príslušné spoločenstvo praje byť pomenované,
- majúc na mysli prejavy rasizmu a intolerancie, ktorými trpia Rómovia, vysoko uprednostniť účinnú aplikáciu ustanovení obsiahnutých vo všeobecnom politickom odporúčaní č. 1 Európskej komisie proti rasizmu a intolerancii, ktoré žiada prijať také opatrenia, aby národné trestné, občianske a správne právo zreteľne a špecificky čelilo rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii,
- zabezpečiť, aby diskriminácii ako takej, ako aj diskriminačným praktikám čelila vhodná legislatíva, a zaviesť do občianskeho práva špecifické ustanovenia najmä v oblasti zamestnávania, bývania a vzdelávania,
- postaviť mimo zákon akúkoľvek diskrimináciu zo strany verejných orgánov pri výkone ich povinností,
- usilovať o to, aby Rómom, ktorí sa stali obeťou diskriminácie a majú v úmysle obrátiť sa na úrady bola poskytnutá vhodná právna pomoc,

- prijať vhodné opatrenia na uplatnenie úplnej a rýchlej súdnej administratívy v záležitostiach týkajúcich sa porušenia základných práv Rómov,
- dbať zvlášť o to, aby nebola tolerovaná akákoľvek beztretnosť zločinov spáchaných voči Rómom a dať toto širokej verejnosti jasne na vedomie,
- zaviesť a podporovať špecifické vzdelávanie osôb, ktoré pôsobia na všetkých úrovniach rôznych zložiek súdnej administratívy, s cieľom podporiť ich kultúrnu citlivosť a uvedomenie si predsudkov,
- podnecovať rozvoj vhodných dohôd pre dialóg medzi políciou, miestnymi úradmi a rómskymi spoločenstvami,
- podnecovať citlivejší prístup odborníkov médií k mimoriadne zodpovednej úlohe, ktorá im prislúcha či už na úseku audiovizuálnom alebo tlačovom, aby pri výkone svojho povolania nešírili predsudky, a to najmä tým, aby sa vyhli podávaniu správ o incidentoch, do ktorých sú zapletení jednotlivci rómskeho spoločenstva takým spôsobom, ktorý znevažuje rómske spoločenstvo ako celok,
- prijať potrebné opatrenia, aby predpisy týkajúce sa otázky prístupu k občianstvu a otázky práva azylu boli zostavené a aplikované právne i v skutočnosti tak, aby nespôsobovali mimoriadnu diskrimináciu Rómov,
- dbať o to, aby otázky spojené s „putovaním“ vo vnútri krajiny, najmä predpisy v oblasti bydliska a urbanizmu boli riešené tak, aby nebránili spôsobu života osôb, ktorých sa týkajú,
- rozvíjať inštitucionálne usporiadanie, ktoré bude naklonené podporovať aktívnu úlohu a účasť rómskych spoločenstiev v rozhodovacích procesoch, najmä v poradných zariadeniach na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a v tejto súvislosti uprednostňovať myšlienku partnerstva rovného s rovným,
- prijať osobitné opatrenia na podporu školenia Rómov, s cieľom zabezpečiť im úplné poznanie spôsobu fungovania právneho systému a uplatnenia ich práv,
- osobitnú pozornosť venovať situácii rómskych žien, ktoré sú často objektom dvojakej diskriminácie, ako ženy i ako Rómky,
- výrazným spôsobom bojovať proti akejkoľvek forme školskej segregácie rómskych detí a účinným spôsobom zabezpečiť rovnaké možnosti prístupu k vzdelaniu,
- zaviesť informácie o histórii a kultúre Rómov do učebných plánov všetkých škôl a poskytnúť v tejto oblasti pre učiteľov školiace programy,
- podporovať úsilie mimovládnych organizácií, ktoré hrajú dôležitú úlohu v boji proti rasizmu a intolerancii voči Rómom a ktoré im poskytujú najmä vhodnú právnu pomoc,
- podnecovať rómske organizácie, aby svojou aktívnou úlohou posilňovali občiansku spoločnosť,
- rozvíjať opatrenia na zvyšovanie dôvery určené na udržanie a posilnenie otvorenej a pluralitnej spoločnosti s cieľom pokojného spoluzitia.

